

Natuurlijk Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT

afdelingDelfland@knnv.nl
www.knnv.nl/afdelingDelfland
twitter: KNNVafdDelfland
facebook: KNNV-afdeling-Delfland
instagram: knnvafdelingdelfland

Nieuwsbrief 14 24 november 2019

Natuurlijk Delfland

Natuurlijk Delfland staat voor een natuurlijke leefomgeving waarin mens en natuur samen een plek vinden.

En is actief in de gemeenten Delft, Lansingerland, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp en Westland, en de gebieden Sion, Wilhelminapark, Elsenburgerbos (Rijswijk) en Ypenburg – Leidschenveen (Den Haag)

Afdeling van de
Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging

VOORUITBLIK

Verklaring van de symbolen

*: een ledenbijeenkomst, niet-leden zijn van harte welkom om de sfeer van de vereniging te proeven. Meld je aan via afdelingDelfland@knnv.nl. Als het * teken ontbreekt, is de bijeenkomst openbaar en is aanmelding vooraf niet nodig.

W: afdelingswinkel is aanwezig; door hier te kopen steun je onze afdeling

G: Voor de gezelligheid

L: Voor mensen die willen bijleren

E: Voor de experts

H: Handen uit de mouwen

Kampeervakanties KNNV 2020

Spreekt de combinatie van kamperen, samen je verdiepen in de natuur, gezellig en goedkoop je aan? Ga dan eens mee met een kampeervakantie van de KNNV.

Want waar anders kun je dagelijks kiezen uit twee of drie excursies. In gezelschap van mensen, die net als jij heel erg kunnen genieten van de natuur.

Je vindt uitgebreide informatie op www.knnv.nl/kampeervakanties.

Thema voor 2019: bescherm de natuur in je buurt

Mocht je een idee hebben om je de natuur in je eigen omgeving b.v. met je burens te beschermen neem contact op. B.v. een actie nestkast, een actie gooi het in de bak, stenen uit een tuin halen. Wij ondersteunen dit soort activiteiten graag.

[Klik hier](#)

Soort van de maand november: klimop

Zag je een klimop?

Meld het de Natuurlijk Delfland 06 – 33 00 1742 of via afdelingDelfland@knnv.nl of via [klik hier](#) lees de beschrijving van klimop [klik hier](#)

*E 25 november, 19:30 - 21:30 uur, studiegroep Zoogdieren, Melariumpad 11, Delft.

Het doel van een studiegroep is om met elkaar heel veel te leren van zoogdieren. Je hoeft niet direct grote kennis van dit onderwerp te hebben wel verwachten we een actieve deelname.

Belangstellenden die kennis willen maken met de studiegroep worden uitgenodigd deze bijeenkomst bij te wonen. Als je wilt blijven komen is een lidmaatschap vereist. Opgeven is verplicht via

zoogdieren@delfland.knnv.nl

*L 26 november, 19:30 – 21:30 uur, studiegroep Mossen, Wezelstraat 38, Delft

Het doel van een studiegroep is om met elkaar heel veel te leren van mossen. Je hoeft niet direct grote kennis van dit onderwerp te hebben wel verwachten we een actieve deelname.

Belangstellenden die kennis willen maken met de studiegroep worden uitgenodigd deze bijeenkomst bij te wonen. Als je wilt blijven komen is een lidmaatschap vereist. Opgeven is verplicht via

Aanmelden verplicht, 06 - 33 00 17 42 of afdelingDelfland@knnv.nl

H 28 november, 19:45 – 20:00 uur, aanbieden handtekeningen Houd de scholen op hun plek aan de gemeenteraad Delft, stadhuis Delft, Markt 1. Kom je ook?????

Na afloop drinken en praten we met elkaar.

H 30 november 9:30 – 12:30 uur, help mee de wilgen te knotten in het Westland

Natuurlijk Delfland zorgt voor gereedschap, koffie, thee en koeken. Het is raadzaam stevige schoenen en nauwsluitende kleding te dragen.

Ook zal de Schoonmoeder van het Westland weer aanwezig zijn

Locatie: Poelkade 8, 's Gravenzande Meer informatie bij: Geert van Poelgeest, 06 – 33 00 17 42, afdelingDelfland@knnv.nl

H 30 november 10:00 – 12:30 uur, wilgen knotten in Midden-Delfland

Help mee aan het onderhoud van de oude landschapselementen in Delfland!

Natuurlijk Delfland onderhoudt een aantal bijzondere landschapselementen in Delfland. Er is altijd werk te doen onder deskundige leiding. Help mee. Verzamelen: om 10.00 uur op de kruising Abtswoude / Vietnampad, Delft.

Bij regen gaan de activiteiten niet door. Natuurlijk Delfland zorgt voor gereedschap, koffie, thee en koeken. Het is raadzaam stevige schoenen en nauwsluitende kleding te dragen. Informatie: Huub van 't Hart, 015 – 262 27 79, afdelingDelfland@knnv.nl

H 30 november 10:00 – 12:30 uur, wilgen knotten in Rijswijk

Verzamelen de Blokhut, Pieter Postmapad. Help mee de wilgen te knotten in het Wilhelminapark te Rijswijk, of te wel het groene fitnessen. Natuurlijk Rijswijk zorgt voor gereedschap, koffie, thee en koeken. Het is raadzaam stevige schoenen en nauwsluitende kleding te dragen. Kinderen vanaf 12 jaar onder begeleiding van een volwassene welkom. Bij regen gaan de activiteiten niet door. Het is raadzaam stevige schoenen en nauwsluitende kleding te dragen.

Informatie: Geert van Poelgeest, 06 – 33 00 17 42, afdelingDelfland@knnv.nl

Natuurlijk Delfland beheert het natuurcentrum Het Melarium

Het Melarium, centrum van natuur, bijen en kunst; een plek waar je natuur, rust, ruimte en inspiratie vindt. Er zijn twee gebruikers Natuurlijk Delfland (1ste verdieping) en de Imkervereniging Delft (begane grond). Het Melarium is te bereiken via de Thijsseweg 11 in Delft. Hier aan het einde van de Thijsseweg staat het straatnaambord Melariumpad (fiets/voetpad). Na 10 minuten lopen of 3 minuten fietsen zie je het Melarium. Voor verhuur voor groepen tot tien deelnemers neem contact op met de beheerder van het Melarium, 06 - 13 07 07 14, afdelingdelfland@knnv.nl.

Tuintips

Bevordert het natuurlijk tuinieren

de Dahlia's kunnen de grond uit. Eerste nachtvorst hebben we gehad dus ze kunnen worden gerooid.

Vorstvrij overwinteren met zaagsel. Vroeger werd turfmoel gebruikt maar gebruik dat niet want er worden prachtige moerassen voor afgegraven in Oost-Europa.

Sterrenhemel

25/11, tijdens de ochtendschemering tussen 7:00 en 7:30 uur, is lag in het oostzuidoosten een samenstand zichtbaar van de zeer smalle maansikkel en de planeet Mercurius.

26/11, Nieuwe Maan, 16:06 uur.

28/11, Mercurius bereikt zijn grootste schijnbare afstand ten westen van de zon. Tijdens de ochtendschemering is de kleine planeet met enige moeite zichtbaar, laag in het oostzuidoosten. Op geruime afstand rechtsboven Mercurius staat de planeet Mars, die aanzienlijk zwakker is. Tijdens de avondschemering is de schitterende samenstand zichtbaar van Venus (links), de smalle maansikkel (midden) en Jupiter (rechts). Kijk vanaf 17:00 uur en zorg voor een volledig vrij uitzicht op de zuidwestelijke horizon

29/11, samenstand van de maansikkel en de planeet Saturnus, links de maan. Bekijk het duo vanaf 17:30 uur laag aan de zuidwestelijke hemel.

KNNV-afdelingswinkel, bij KNNV uitgaven ontvangen leden 10% korting, bestel via afdelingDelfland@knnv.nl

Minigids Roofvogels van Nederland en België

Auteur(s): Jip Louwe Kooijmans, Elwin van der Kolk

Prijs: € 6,95

Verschijnt in december 2019 - Roofvogels herkennen in vlucht. Vliegt daar een buizerd, of toch een wespendif...? Hoe herken ik een boomvalk? En is dat nu een rode of een zwarte wouw? Met deze Minigids heb je alle 17 roofvogelsoorten van Nederland en België in je binnenzak – ideaal voor elke wandeling of vogelexcursie! Met duidelijke afbeeldingen en Zoekkaart voor herkenning in één oogopslag

TERUGBLIK

Waarnemingen

Ook waarnemingen zonder foto's blijven welkom.

Wij gaan er vanuit dat je je waarneming zelf meldt via www.knnvdelfland.waarneming.nl

Als je geen account hebt mag je het melden via knnvdelft en zaterdag. Zet je naam in de toelichting.

Jos op pad

17/11, zag ik op weg naar Pijnacker over het fraaie vernieuwde Virulypad aan de Nootdorpse kant twee **ooievaars** vlakbij elkaar op zo'n 150 meter van het pad halverwege Hoeve Biesland, Jos van Koppen.

22/11, **silvermeeuw, waterhoen, kokmeeuw**, Voorafsche Polder, Berkel en Rodenrijs.

Huismus, fuut, kuifeend, krakeend, meerkoet, knobbelzwaan, kauw, ekster, blauwe reiger, grote Canadese gans, aalscholver, grauwe gans, kievit, wilde eend, Nieuwe Droogmaking, Berkel en Rodenrijs.

Wintertaling, smient, bergeend, spreeuw, Meerpolder, Berkel en Rodenrijs.

Witte kwikstaart, Koningshof, Pijnacker.

23/11, **grote bonte specht, krakeend, torenvalk, spreeuw, nijlgans, ekster, grauwe gans, wulp, kolgans**, Vockestaert, Schiedam.

Kuifeend, smient, grote Canadese gans, Zoutenveen, Schipluiden.

24/11, **2 blauwe reigers, 2 grote zilvereigers**, Biesland.

19/11, Topbijeenkomst over de scholenschuif

Er komt nog een verslag van uit.

Zeer merkwaardig was dat B&W van Delft en de schoolbesturen niet wilden komen.

20/11, rondleiding Duifpolder

Cor Nonhof heeft vier studenten van IHE die 18 maanden watermanagement komen leren, rondgeleid in de Duifpolder. Het onderwerp was bodemdaling en weidevogels.

G 20 november, vanaf 20:00 uur, presentatie Natuur in 2019

We hebben diverse soorten gekeken en besproken, we weten nu het verschil tussen de **otterschelp** en **strandgaper**, we hebben een ezelbruggetje verzonnen.

*G 21 november, 20:00 – 22:00 uur, Bestuursvergadering

Vijf hoofdstukken van het organisatiehandboek zijn verlengd. Het hoofdstuk Secretaris Educatie vastgesteld. De redacties van Veldbericht, de website en nieuwsbrief hebben het nodige afgestemd. Er komt een gesprek met het landelijk bestuur van de KNNV. De cursussen Heggenvlechten en Teleflora Starters 2020 zijn vastgesteld; verder de projecten Tuindating en het Jaarthema 2020 (Natuurinclusief). We gaan samenwerken met de KNNV afdeling Den Haag in het project Natuur in Duinzicht. Ook het kopen van diverse zaklantaarns voor de studiegroepen Vissen en Zoogdieren is goedgekeurd.

23/11 knotten met Lions

Elf leden van de Lionsclub hebben heerlijk geknot en een takkenril gemaakt in 's Gravenzande. Er waren zes vaste knotters aanwezig om alles in goede banen te leiden, dit is dan ook gelukt. Na de koffie werden van de afgezaagde takken diverse takkenrillen gemaakt. Precies om 12:30 uur was alles opgeruimd en waren er 32 zware wilgen geknot. De leden van de Lionsclub vertrokken tevreden huiswaarts.

23/11 knotten, Nico Hakvoort.

23/11 knotten, Nico Hakvoort.

De knotters in 's Gravenzande, Danny Tahey

23/11, knotten in de Eendenkooi Groeneweg

In de ochtend met een groep van negen personen geknot op de Eendenkooi. We waren bezig met het knotten van het 2e eilandje bij de Eendenkooi. Hiervoor moeten we twee sloten oversteken, waar we zelfgemaakte bruggen hebben aangelegd.

Iedereen was al op het eilandje, toen Frank nog moest oversteken. Halverwege de dikke boomstam die we hier als brug hebben liggen, knapte deze dwars doormidden en stond Frank tot zijn middel in het water. Snel er uitgeklimmen, maar hij was redelijk nat.

Probleem was nu we hadden geen brug meer om van het eilandje af te komen. We hebben een flinke berk omgezaagd en deze als nieuwe brug over de brokstukken van de oude brug geschoven.

Daarna verder gegaan met knotten en vooral heel veel bramenstruiken weggeknipt.

Koffie, Angelique

De Brug, Angelique

TIPS

[megaschool](#)

[dichter Poot](#)

[Natuurlijk Delfland: Behoud het Abtswoudsepark](#)

[herschrijven scholenplan](#)

[stikstof uitspraak: kans voor duurzame economie en natuur](#)

WUR rapport wilde bijen en zweefvliegen: [klik hier](#)

Wij helpen je uit te vliegen.

Natuurlijk Delfland is een actieve natuurvereniging

Geef onze club draagvlak met je lidmaatschap.

[INSCHRIJFFORMULIER](#)

Delen mag

We vinden het fijn als je deze nieuwsbrief deelt met vrienden en bekenden die geïnteresseerd zijn in thema's als natuurstudie, natuureducatie en natuurbescherming in Delfland.

Als je niet langer op de hoogte gehouden wilt worden stuur een email aan:

nieuwsbrief.delfland-request@knnv.nl?subject=unsubscribe

Verstuur een lege email, zonder daar iets aan te veranderen.

KNNV Nieuws wordt gemaakt door de volgende personen

Kees van der Kraan, verwerken van inzendingen

Marian Barendtszen, Caroline Elfferich e.a., de juiste benaming van soorten

Anna Kreffer, Soort van de maand

Jeanette van Zeijl, Tuintips

Huib van 't Hart, secretaris Natuurbescherming

Geert van Poelgeest, eindredactie en versturen

Het redactieadres is afdelingDelfland@knnv.nl zie ook briefhoofd.